

Stawonogi i mięczaki

Test sprawdzający – rozdział III

Grupa A

imię i nazwisko	
klasa	data

1 Wskaż trzy cechy, które są charakterystyczne dla wszystkich stawonogów. (0–3 p.)

- A. Obecność skrzydeł.
- B. Ciało podzielone na segmenty.
- C. Odnóża zbudowane z odcinków połączonych stawami.
- D. Obecność czułków.
- E. Ciało pokryte chitynowym oskórkiem.
- F. Oczy złożone.

2 Przeanalizuj tabelę, w której porównano środowisko życia i budowę trzech grup stawonogów. Następnie podaj nazwy grup stawonogów oznaczonych jako A, B i C. (0–3 p.)

Cechy	A	B	C
Środowisko życia	głównie ląd	głównie ląd	wody słone, słodkie, rzadziej ląd
Główne części ciała	głowa, tułów, odwłok	głowotułów, odwłok	głowotułów, odwłok
Liczba odnóży	trzy pary	cztery pary	pięć par
Liczba czułków	jedna para	brak	dwie pary

A. _____

B. _____

C. _____

3 Przyporządkuj częściom raka stawowego (A–C) właściwe funkcje, wybierając spośród 1–4. (0–3 p.)

- A. Wachlarz.
 - B. Czułki pierwszej i drugiej pary.
 - C. Pierwsza para odnóży krocnych.
1. Pozwala na wykonywanie gwałtownych skoków w sytuacji zagrożenia.
 2. Narząd zmysłów dotyku, smaku i węchu.
 3. Służy do chwytania pokarmu i obrony przed drapieżnikami.
 4. Chroni ciało przed uszkodzeniami.

A. _____

B. _____

C. _____

4 Wyjaśnij, jakie znaczenie dla pasikonika mają wymienione poniżej cechy. (0–2 p.)

Długa i silnie umięśniona trzecia para odnóży: _____

Obecność czułków: _____

5 Rozpoznań typ aparatu gębowego przedstawionego na rysunku, a następnie wykreśl niewłaściwe wyrazy tak, aby podane zdania zawierały prawdziwe informacje. (0–2 p.)

Aparat przedstawiony na rysunku to aparat typu *ssącego / liżącego*, który występuje np. u *motyla / muchy*. Aparat ten jest przystosowany do *wysysania nektaru z kwiatów / zlizywania pokarmów płynnych*.

- 6 Podaj jeden przykład pozytywnego oraz jeden przykład negatywnego znaczenia owadów dla człowieka. (0–2 p.)
Znaczenie pozytywne:

Znaczenie negatywne:

- 7 Oceń, czy poniższe informacje dotyczące pajęczaków są prawdziwe. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo literę F, jeśli jest fałszywa. (0–5 p.)

1.	U pajaków wstępne trawienie odbywa się poza organizmem.	P	F
2.	Większość pajęczaków to zwierzęta roślinożerne.	P	F
3.	Nogogłaszczki to odnóża gębowe, które służą do ataku i obrony.	P	F
4.	Kleszcze mogą przenosić bakterie tężca.	P	F
5.	Skorpiony są wyposażone w kolec jadowy na końcu odwłoka.	P	F

- 8 Zaznacz dwie funkcje, które pełni muszla u mięczaków. (0–2 p.)

- A. Chroni worek trzewiowy. C. Umożliwia pęzanie.
B. Pełni funkcję szkieletu zewnętrznego. D. Służy do odbierania bodźców ze środowiska.

- 9 Wyjaśnij, do czego służą wymienione części ciała mięczaków. (0–1 p.)

Lejek u głowonogów: _____

Syfony u małży: _____

Krótsze czułki u ślimaków: _____

- 10 Mięczaki odżywiają się różnorodnym pokarmem. W poniższej tabeli zaznacz literę M, jeśli zdanie dotyczy odżywiania się małży, Ś – jeśli dotyczy ślimaków, albo G – jeśli dotyczy głowonogów. (0–4 p.)

1.	Są drapieżnikami polującymi najczęściej na ryby i skorupiaki.	M	Ś	G
2.	Pobieranie i rozdrabnianie pokarmu umożliwiają tarka i szczęka.	M	Ś	G
3.	Część przedstawicieli grupy jest roślinożerna, a część mięsożerna. Istnieją też gatunki wszystkożerne.	M	Ś	G
4.	Odżywiają się drobnymi cząstkami pokarmu, które wciągają wraz z wodą do wnętrza ciała.	M	Ś	G

- 11 Spośród wymienionych nazw przedstawicieli mięczaków podkreśl trzy, które są nazwami ślimaków. (0–2 p.)

*wstężyk gajowy, bursztyńka pospolita, omulek jadalny,
stożek królewski, racicznica zmienna, małgiew piaskowa*

- 12 Uzupełnij tabelę. Porównaj znaczenie różnych grup mięczaków, wstawiając znak X we właściwych miejscach. (0–3 p.)

Znaczenie	Ślimaki	Głowonogi	Małże
Są wykorzystywane do wyrobu pereł.			
Są ważnym składnikiem pożywienia dla człowieka.			
Wyrządzają szkody wśród roślin uprawnych.			

Stawonogi i mięczaki

Test sprawdzający – rozdział III

Grupa B

imię i nazwisko	
_____	_____
klasa	data

1 Wskaż trzy cechy, które są charakterystyczne dla wszystkich stawonogów. (0–3 p.)

- A. Ciało podzielone na segmenty.
- B. Obecność skrzydeł.
- C. Obecność czułków.
- D. Odnóży zbudowane z odcinków połączonych stawami.
- E. Oczy złożone.
- F. Ciało pokryte chitynowym oskórkiem.

2 Przeanalizuj tabelę, w której porównano środowisko życia i budowę trzech grup stawonogów. Następnie podaj nazwy grup stawonogów oznaczonych jako A, B i C. (0–3 p.)

Cechy	A	B	C
Środowisko życia	głównie ląd	wody słone, słodkie, rzadziej ląd	głównie ląd
Główne części ciała	głowotułów, odwłok	głowotułów, odwłok	głowa, tułów, odwłok
Liczba odnóży	cztery pary	pięć par	trzy pary
Liczba czułków	brak	dwie pary	jedna para

A. _____

B. _____

C. _____

3 Przyporządkuj częściom raka stawowego (A–C) właściwe funkcje, wybierając spośród 1–4. (0–3 p.)

- A. Czułki pierwszej i drugiej pary.
 - B. Pierwsza para odnóży kroczynek.
 - C. Wachlarz.
1. Pozwala na wykonywanie gwałtownych skoków w sytuacji zagrożenia.
 2. Narząd zmysłów dotyku, smaku i węchu.
 3. Służy do chwytania pokarmu i obrony przed drapieżnikami.
 4. Chroni ciało przed uszkodzeniami.

A. _____

B. _____

C. _____

4 Wyjaśnij, jakie znaczenie dla pasikonika mają wymienione poniżej cechy. (0–2 p.)

Druga para skrzydeł: _____

Chitynowy oskórek: _____

5 Rozpoznań typ aparatu gębowego przedstawionego na rysunku, a następnie wykreśl niewłaściwe wyrazy tak, aby podane zdania zawierały prawdziwe informacje. (0–2 p.)

Aparat przedstawiony na rysunku to aparat typu *ssącego / liżącego*, który występuje np. u *motyla / muchy*. Aparat ten jest przystosowany do *wysysania nektaru z kwiatów / zlizywania pokarmów płynnych*.

- 6 Podaj jeden przykład pozytywnego oraz jeden przykład negatywnego znaczenia pajęczaków dla człowieka. (0–2 p.)
Znaczenie pozytywne:

Znaczenie negatywne:

- 7 Oceń, czy poniższe informacje dotyczące pajęczaków są prawdziwe. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo literę F, jeśli jest fałszywa. (0–5 p.)

1.	Większość pajęczaków to zwierzęta roślinożerne.	P	F
2.	U pajaków wstępne trawienie odbywa się poza organizmem.	P	F
3.	Kleszcze mogą przenosić bakterie tężca.	P	F
4.	Skorpiony są wyposażone w kolec jadowy na końcu odwłoka.	P	F
5.	Nogogłaszczki to odnóża gębowe, które służą do ataku i obrony.	P	F

- 8 Zaznacz dwie funkcje, które pełni muszla u mięczaków. (0–2 p.)

A. Służy do odbierania bodźców ze środowiska.
B. Pełni funkcję szkieletu zewnętrznego.

C. Umożliwia pęzanie.
D. Chroni worek trzewiowy.

- 9 Wyjaśnij, do czego służą wymienione części ciała mięczaków. (0–1 p.)

Lejek u głowonogów: _____

Syfony u małży: _____

Krótsze czułki u ślimaków: _____

- 10 Mięczaki odżywiają się różnorodnym pokarmem. W poniższej tabeli zaznacz literę M, jeśli zdanie dotyczy odżywiania się małży, Ś – jeśli dotyczy ślimaków, albo G – jeśli dotyczy głowonogów. (0–4 p.)

1.	Część przedstawicieli grupy jest roślinożerna, a część mięsożerna. Istnieją też gatunki wszystkożerne.	M	Ś	G
2.	Odżywiają się drobnymi cząstkami pokarmu, które wciągają wraz z wodą do wnętrza ciała.	M	Ś	G
3.	Są drapieżnikami polującymi najczęściej na ryby i skorupiaki.	M	Ś	G
4.	Pobieranie i rozdrabnianie pokarmu umożliwiają tarka i szczęka.	M	Ś	G

- 11 Spośród wymienionych nazw przedstawicieli mięczaków podkreśl trzy, które są nazwami małży. (0–2 p.)

*wstężyk gajowy, bursztynka pospolita, omulek jadalny,
stożek królewski, racicznica zmienna, małgiew piaskowa*

- 12 Uzupełnij tabelę. Porównaj znaczenie różnych grup mięczaków, wstawiając znak X we właściwych miejscach. (0–3 p.)

Znaczenie	Ślimaki	Głowonogi	Małże
Wyrządzają szkody wśród roślin uprawnych.			
Są ważnym składnikiem pożywienia dla człowieka.			
Są wykorzystywane do wyrobu pereł.			